CYKLOTURISTIKA

Z Banskej Bystrice na Martinské Hole

ORGANIZAČNÉ POKYNY

1.) Dátum vykonania: podľa plánu CTK Lešťan
Začiatok akcie: Rimavská Baňa od 09:00 hod.
Ukončenie akcie: Rimavská Baňa do 16:00 hod.

2.) Vedúci akcie, odborné a zdravotnícke zabezpečenie: MVDr. Michal Ondovčík

3.) K zabezpečeniu plynulého priebehu cykloturistickej akcie je potrebné, aby si každý účastník priniesol so sebou nasledovný materiál:

Výstroj:
- cyklistický odev a obuv podľa ročného obdobia, pokrývka hlavy, prilba, okuliare,
- náhradný odev (spodná bielizeň, pyžamo, ponožky, náhradný cyklistický odev),
- pláštenka do dažďa, vode-odolný povlak na cyklistické tretry,
- osobné hygienické potreby,
- obal na vodu min. 1 l.

Výzbroj:
- cyklistický batoh (taška na bicykel) na prenos materiálu,
- minimálne jedna náhradná duša,
- lepenie na defekty,
- pumpa na nafukovanie kolies,
- montážne kľúče a náhradné súčiastky,
- nôž,
- potraviny.

4.) Logistické zabezpečenie:
- ***ubytovanie*** – naplánoval CTK Lešťan v Banskej Bystrici, v Martine a vo Zvolene**.** Platbu za ubytovanie uhradí každý účastník akcie.
- ***stravovanie*** – si zabezpečí každý účastník akcie.

5.) Súčasťou týchto organizačných pokynov je informačný materiál.

U účastníkov cykloturistickej akcie sa predpokladá dobrý zdravotný stav. Ďalšie organizačné pokyny budú vydané pri zahájení cykloturistickej akcie.

MVDr. Michal Ondovčík

CYKLOTURISTIKA

Z Banskej Bystrice na Martinské Hole

INFORMAČNÝ MATERIÁL

PROGRAM

DEŇ	ČAS	ČINNOSŤ	POZNÁMKA
PRVÝ		**PRESUN bicyklom** z Rimavskej Bane do Banskej Bystrice **UBYTOVANIE** v Banskej Bystrici	- Kokava nad Rimavicou, - Sihla, - Hronec, - Podbrezová
DRUHÝ		**PRESUN bicyklom** z Banskej Bystrice na Martinské Hole – *variant 1*- kliknúť na link **VYPADNI** **UBYTOVANIE** v Martine	- Tajov, - Králiky, - Skalka, - Turček, - Sklené, - Turčianské Teplice, - Martin, - *Martinské Hole*
		PRESUN bicyklom z Banskej Bystrice na Martinské Hole – *variant 2*- kliknúť na link **VYPADNI** **UBYTOVANIE** v Martine	- Uľanka, - Harmanec, - *Šturec,* - Čremošné, - Turčianské Teplice, - Martin, - *Martinské Hole*
TRETÍ		**PRESUN bicyklom** z Martina do Zvolena -kliknúť na link **VYPADNI** **UBYTOVANIE** vo Zvolene	- Turčianské Teplice, - Sklené, - Kremnické Bane, - Kremnica, - Šášovské Podhradie, - Budča, - Zvolen
ŠTVRTÝ		**PRESUN bicyklom** zo Zvolena do Rimavskej Bane	- Zolná, - Očová, - Detva, - Kokava nad Rimavicou, - Rimavská Baňa

CYKLOTURISTICKÝ KLUB LEŠŤAN

CYKLOTURISTIKA

Z Banskej Bystrice na Martinské Hole

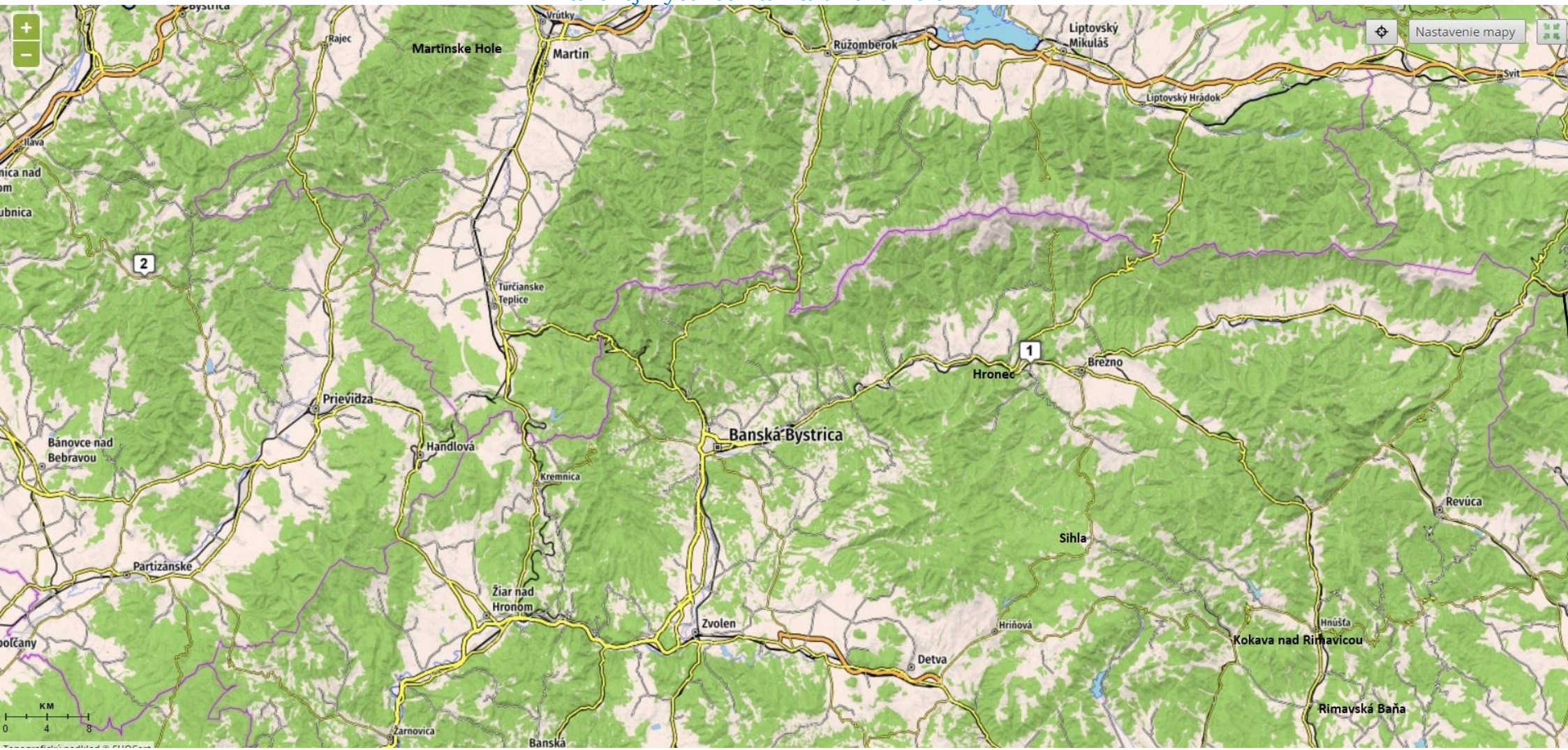

CYKLOTURISTIKA

Z Banskej Bystrice na Martinské Hole

Martinské hole

Ide o najväčšie turistické stredisko v Lúčanskej Fatre. Stredisko zimných športov na Martinských holiach má názov Winter Park Martinky (predtým *Lyžiarske stredisko Martinské hole*), letné stredisko Summer Park Martinky. V stredisku sa nachádza Chata na Martinských holiach.
Prvá zmienka o Martinských holiach v súvislosti s využívaním miesta na lyžiarske a turistické aktivity je z roku 1921, keď bol založený *Klub československých turistov Sokol*. Počas druhej svetovej vojny boli všetky chaty a objekty vypálené. Prvý lyžiarsky vlek bol postavený v roku 1957 a sedačková lanovka v roku 1974.[2] Prevádzka sedačkovej lanovky bola ukončená 30. apríla 2005.[3] Úvahy o vybudovaní novej kabínkovej lanovky v stope pôvodnej sedačkovej zatiaľ nenadobudli finálny rozmer.

Turčianske Teplice

Turčianske Teplice patria medzi najstaršie kúpeľné mestá Slovenska. Prvá písomná zmienka o meste, resp. o teplých prameňoch pochádza z roku 1281, kedy vtedajší kráľ Ladislav IV. darovacou listinou poručil hájske panstvo a na jeho západnej časti ležiace teplé pramene grófovi Petrovi.

V roku 1533 sa Turčianske Teplice stali majetkom mesta Kremnice. Kremnica sprístupnila pramene všetkým vrstvám spoločnosti a začala kúpele nielen využívať, ale aj budovať. Aj keď boli teplické liečivé pramene známe a navštevované, predsa sa túžby Kremnice, postaviť v Turčianskych Tepliciach vhodné budovy na ubytovanie hostí, splnili až v 19. storočí.[4] Postupne sa začali budovať a rozrastať. Po februári 1948 boli Štubnianske Teplice premenované na Turčianske Teplice a druhýkrát v histórii sa stali sídlom okresu. Dňa 20. februára 1949 sa Kremnica vzdala svojich práv na kúpele a vznikli Československé štátne kúpele a žriedla.[4]

V Turčianskych Tepliciach sa ako v jediných kúpeľoch na Slovensku liečia choroby obličiek a močových ciest. S úspechom sa tu liečia i choroby pohybového ústrojenstva, najmä stavy po reumatických zápaloch kĺbov, degeneratívne chronické ochorenia, ochorenia bedrových, kolenných kĺbov, chrbtica, poúrazové deformácie a pooperačné stavy pohybového ústrojenstva. Okrem dospelých sa tu od roku 1993 liečia aj deti. Kúpele ponúkajú aj liečebné a rehabilitačné pobyty pre široký okruh záujemcov.

Na liečebné účely sa využívajú horúce pramene liečivých vôd, ktorých teplota sa pohybuje od 38 do 46 °C. Síranovo-hydrouhličitanová vápenato-horečnatá hypotonická voda sa využíva v bazénových a vaňových procedúrach. Pri chorobách obličiek a močových ciest sa predpisuje liečba pitnými kúrami. K týmto procedúram sa pridružujú masáže, suché zábaly, individuálna pohybová liečba, rehabilitačné cvičenia, vodoliečba, fyzikálna liečba, elektroliečba, sauna a terénna liečba. V roku 1996 sa Turčianske

CYKLOTURISTIKA

Z Banskej Bystrice na Martinské Hole

Teplice stali tretíkrát okresným mestom, ktorého budúcnosť je úzko spojená s rozvojom cestovného ruchu, kúpeľníctva, ale aj s budovaním turistických zaujímavého čistého zdravého mesta.

Kremnické Bane

Kremnické Bane sú pôvodne nemecká banícka osada spomínaná už v roku 1361. Obec mala počas svojej histórie rôzne názvy, ako Johanesberg, Piargy a terajší Kremnické Bane. Až do konca 2. svetovej vojny tu žili predovšetkým obyvatelia nemeckej národnosti, keď na základe Benešových dekrétov bolo veľa z nich vysťahovaných do Nemecka.

Vo svojej histórii bola obec buď samostatná alebo patrila pod mesto Kremnica. Naposledy bola miestnou časťou Kremnice medzi rokmi 1980 a 1991. Odvtedy je opäť samostatná.

Kremnica (nem. Kremnitz, maď. Körmöcbánya, lat. Cremnicium) je mesto ležiace v okrese Žiar nad Hronom. Už od 10. storočia sa v meste a okolí ťažilo zlato a striebro. Kremnica je od roku 1328 slobodné kráľovské banské mesto a od 14. storočia je prezývaná Zlatá Kremnica. V meste sídli Mincovňa Kremnica, ktorá je najstaršia dodnes existujúca mincovňa na svete. Mestský hrad v Kremnici je národná kultúrna pamiatka. V Kremnici sa uskutočňujú viaceré umelecké a športové podujatia slovenského a medzinárodného významu.

Kremnica patrí medzi stredoveké mestá stojace v čase svojej slávy v centre pozornosti panovníkov, ale aj ďalších mocných ľudí vtedajšieho sveta, ktorí sa ju usilovali dobyť a získať pre seba. Príčinou ich záujmu boli bohaté zlaté bane. Predpokladá sa, že zlato a striebro sa v Kremnici a jej okolí ťažili už od 10. storočia, skutočný rozmach ťažby však nastal až začiatkom 14. storočia. Dňa 17. novembra 1328 udelil uhorský kráľ Karol Róbert z Anjou osade *Cremnychbana*[8] privilégia slobodného kráľovského banského a minciarskeho mesta. Zároveň tu založil mincovňu, ktorá počas stáročí svojej existencie vyprodukovala obrovské množstvo zlatých i strieborných mincí. Kremnické zlaté dukáty, tzv. florény, patrili k najhodnotnejším a k najvyhľadávanejším minciam v Európe. Podľa dochovaných záznamov ich v Kremnici za celú históriu vyrazili 21,5 milióna kusov. Ich celková hodnota by pri dnešných cenách zlata predstavovala jednu miliardu dolárov (odhliadnuc od historickej hodnoty).[9] Kremnická mincovňa patrí k najstarším podnikom svojho druhu na svete a je jedným z mála, ktoré fungujú nepretržite doteraz od roku 1328. Vyrábajú sa tu napr. aj slovenské euromince.

Baníctvo a mincovníctvo priniesli mestu bohatstvo a slávu. Sídlil tu komorský gróf (comes), ktorý stál na čele banskej a mincovnej komory spravujúcej 12 stolíc. Riadil banské podnikanie a ako zástupca panovníka dozeral na ťažbu drahých kovov a na kvalitu razených mincí. Kremnica mala

vedúce postavenie aj v zväze siedmich stredoslovenských banských miest. Najväčšia produkcia zlata v Uhorsku v 14. storočí vyslúžila mestu prívlastok „zlatá“ Kremnica.

Privilégium z 1328 zabezpečovalo Kremnici rôzne výsady – obyvatelia (aj hostia) mali právo na banské podnikanie, slobodnú voľbu mestskej rady a richtára. Časť obyvateľstva mala domáci pôvod, prichádzali však aj osadníci z Talianska, Bavorska, Rakúska, Sliezska, Čiech (minciari z Kutnej Hory). K rozvoju mesta prispelo oslobodenie od kráľovského cla a získanie hrdelného práva (1400), právo mešťanov na výčap vína a varenie piva, trhové právo (1425), jarmočné právo (1695).[10]

Kremnica sa stala jedným z centier bývalých nemeckých jazykových ostrovov na strednom Slovensku, ktoré sa až v 20. storočí začali nazývať Hauerland. Jej osídlenie bolo národnostne zmiešané, ale nemecký živel dominoval v kráľovských mestách až do roku 1608.

V meste bol postavený v rokoch 1765 – 1772 morový stĺp, jedna z posledných takýchto stavieb v bývalých habsburských krajinách.

Pri príležitosti inžinierskej konferencie v roku 1889 nainštaloval Bohuslav Križko v Kremnici mestské verejné elektrické osvetlenie.[11] V Bratislave sa ako zdroj trvalého verejného osvetlenia začala elektrina používať v rovnakom roku (1889) len na Továrenskej ulici avšak už 25. augusta 1878 v záhrade Grassalkovichovho paláca na slávnosti Spolku typografov rozsvietili 200 elektrických svietidiel. [12]

Šášov (hrad)

Šášov (normovaný názov)[1] alebo **Šášovský hrad** sú rozľahlé zrúcaniny hradu na strmom ľavobrežnom brale nad tokom Hrona v nadmorskej výške 340 m n. m., nad dedinou Šášovské Podhradie (dnes mestská časť Žiaru nad Hronom). Názov pochádza z povesti o tom, ako šašo zachránil na poľovačke život zvolenského hradného pána a ten mu nad miestom záchrany daroval hrad.

Hrad je postavený na mieste, kde sa križuje cesta Pohroním s cestou z Banskej Štiavnice do Kremnice a Turca, s úlohou strážiť hronskú obchodne cesty a vyberať mýto.[2] Kráľovský hrad sa spomína v roku 1253 ako majetok bratov de Vancha, z nich Štefan bol ostrihomským arcibiskupom. Spolu s hradom Revište, situovaným 15 kilometrov južnejšie na druhom brehu Hrona, chránil priechod a cestu do banskej oblasti, predovšetkým do Banskej Štiavnice a asi aj preto ho získal v roku 1320 štiavnický komorský gróf. Hrad sa stal strediskom panstva Šášov. Pôvodný názov hradu bol Šúšol, prvý krát sa spomína ako *castrum de Susol*,[2]

V čase gotiky a renesancie často menil majiteľov. Kráľ Žigmund ho daroval v roku 1424 kráľovnej Barbore, 1447 ho mal v rukách Ján Jiskra. Kráľovná

CYKLOTURISTIKA

Z Banskej Bystrice na Martinské Hole

Beatrix, manželka kráľa Mateja Korvína, ho v roku 1490 darovala Dóciovcom, ktorí ho vlastnili do vymretia rodu v roku 1647. V roku 1650 získal hradné panstvo kúpou Gašpar Lipai. Za tökölioviského povstania v roku 1677 sa povstalci zmocnili hradu a vyplienili ho. Odvtedy bol v správe eráru. Generál Sigbert Heister bol v roku 1704 menovaný najvyšším veliteľom cisárskeho vojska na území dnešného Slovenska. Bojoval proti kuruckým povstalcom a 26. decembra 1704 sa mu podarilo dosiahnuť víťazstvo nad kurucmi v bitke pri Trnave. V roku 1708 dobil aj Šášov, nechal ho podpáliť a odvtedy sa hrad rozpadal a chátral.[2]